

# طرح پیشنهادی حقوق شهروندی و توانمند سازی در دانشگاه

مرکز مشاوره و توانمند سازی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد  
دفتر آموزش های شهروندی و مهارت های اجتماع محور

اردیبهشت ماه ۱۳۹۸

دفتر آموزش های شهروندی و مهارت های اجتماع محور با هدف اصلی بهبود توانمندی ها و مهارت های اجتماعی در ذیل معاونت فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۵ ایجاد گردید. این دفتر، با تعهد بر انجام خدماتی از جمله در فعالانه شهروندی و مشارکت آموزش های و محور اجتماع مهارت های موضوع با آموزشی دوره های اجرای و برنامه ریزی های مذکور و نیز در راستای **توانمند سازی شهروندان** اعم از دانشجویان و حوزه در سازمانی بین برنامه های و طرح ها برگزاری غیر دانشجویان مشغول به فعالیت است.

توانمندسازی به طور کلی ناظر بر صورت های خاصی از قدرت بخشی به کنشگران اجتماعی در قالب الگوی نظری بازی برد-برد است. به عبارت دیگر تفاوت عمده توانمند سازی با رویه های سنتی قدرت بخشی در آن است که اینجا صحبت از انتقال، تجمیع و انحصار قدرت در یک طرف رابطه نیست بلکه تاکید بر بازتعریف روابط، رویه ها و الگوهای تعامل اجتماعی به نحوی است که قدرت عمل مؤثر همه طرف ها به نحو محسوس و سازنده ای افزایش یابد.

از این رو هر گونه برنامه با هدف توانمندسازی مخاطبانی معین، مستلزم تغییر همزمان و متوازن نگرش های فرهنگی و فراگیری و درونی سازی صورت های جدید "عمل" در همه طرف های ذی نفع است. از سوی دیگر توانمندسازی سازه مفهومی چند سطحی و چند بعدی است که وارد ساختن آن به قالب های اجرایی، رویکرد هایی خلاقانه و غیر تقلیل گرایانه را می طلبد. بر این اساس توانمندسازی اجتماعی در بین جامعه دانشگاهی می تواند ناظر بر چهار هدف بنیادی باشد:

- ❖ گسترش روحیه مشارکت و همکاری
- ❖ ارتقاء مهارت ها و آگاهی ها نسبت به حقوق و تکالیف شهروندی
- ❖ بهبود رفتار شهروندی (اعم از جنبه های سازمانی و نیز ابعاد فراگیر این مفهوم)
- ❖ افزایش توان گفت و گوی خلاق و سازنده

در این راستا دفتر آموزش های شهروندی جهت دستیابی به چهار هدف فوق برنامه آموزشی و ترویجی (حقوق شهروندی و **توانمند سازی در دانشگاه**) را پیشنهاد می دهد.

لازم به ذکر است که برنامه پیشنهادی مذکور برای مخاطبان دانشگاهی از جمله اعضای هیات علمی، کارکنان است. که هر دوره بر اساس رده سازمانی و موقعیت شغلی مخاطبین با سرفصل های متفاوتی برگزار می شود. و عناوین دوره های آموزشی و ترویجی پیشنهادی برگرفته از اسناد بالادستی از جمله: سند منشور حقوق شهروندی و سند راهبردی دانشگاه فردوسی و برنامه عملیاتی مرکز مشاوره و توانمند سازی دانشجویی و دفتر آموزش های شهروندی و مهارت های اجتماع محور می باشد. که در جدول زیر عناوین پیشنهادی و توضیحات مرتبط با هر کدام و منابع به صورت مشروح ارائه شده است.

| عناوین دوره های آموزشی و ترویجی                                                            | مخاطبین                                                                | منابع                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| مهارت تفکر نقادانه                                                                         | اعضای هیات علمی                                                        | مواد ۱۰۶ و ۱۰۷ منشور حقوق شهروندی- راهبردهای ۳۳ و ۳۴ و ۹۱ و ۹۲ و ۱۷۳ و ۲۲۱ سند راهبردی دانشگاه فردوسی - هدف ۴ دفتر آموزش ها            |
| مهارت گفت و گوی موثر                                                                       | اعضای هیات علمی                                                        | مواد ۱۰۶ و ۱۰۷ و ۲۸ منشور حقوق شهروندی- راهبردهای ۳۳ و ۳۴ و ۹۱ و ۹۲ و ۱۷۳ و ۲۲۱ و ۴۱ سند راهبردی دانشگاه فردوسی - هدف ۴ دفتر آموزش ها  |
| آشنایی با اقوام و فرهنگ های مختلف                                                          | کارکنان، اساتید علاقه مند به کار گروهی و جمعی                          | ماده ۹۶ منشور حقوق شهروندی- راهبرد ۲۲۲ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۳ دفتر آموزش های شهروندی                                   |
| مهارت های کار گروهی و تیم سازی                                                             | کارکنان، اساتید علاقه مند به کار تیمی و مدیران مرتبط با حوزه های مرتبط | ماده ۹۷ منشور حقوق شهروندی- راهبرد ۲۲۲ سند راهبردی دانشگاه فردوسی                                                                      |
| آسیب های اجتماعی نسل امروز                                                                 | کارکنان، اعضای هیات علمی                                               | ماده ۹۱ منشور حقوق شهروندی- راهبرد ۲۲۱ و ۱۹۳ سند راهبردی دانشگاه فردوسی- هدف ۳ دفتر آموزش ها                                           |
| حقوق شهروندی (حقوق ارباب رجوع، حقوق دادخواهی، حقوق مالی، حقوق اداری و حقوق دانشجو و استاد) | کارکنان، اعضای هیات علمی (قابل تفکیک بسته به موضوع حقوقی)              | مواد ۷۹ و ۷۰ و ۶۳ و ۳۰ و ۲۳ و ۲۳ منشور حقوق شهروندی - راهبردهای ۲۲۱ و ۳۱ و ۳۳ و ۳۴ و ۴۱ و ۴۲ و ۱۴۲ و ۱۵۱ و ۱۷۳ و ۲۲۱ و ۱۹۳ سند راهبردی |

|                                                                                                                           |                          |                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۲ دفتر آموزش های شهروندی                                                                         |                          |                                                                                                                         |
| ارزش های محوری دانشگاه فردوسی مشهد                                                                                        | کارکنان، اعضای هیات علمی | مسئولیت پذیری اجتماعی (سازمانی)                                                                                         |
| ماده ۳ منشور حقوق شهروندی- راهبرد ۱۹۳ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۳ دفتر آموزش ها                                | کارکنان، اعضای هیات علمی | مهارت های زندگی خانوادگی                                                                                                |
| ماده ۷۹ و ۲۲ منشور حقوق شهروندی - و راهبرد های ۱۴۲ و ۱۷۳ و ۱۷۴ و ۱۷۵ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۳ دفتر آموزش ها | کارکنان، اعضای هیات علمی | مهارت های زندگی کاری                                                                                                    |
| ماده ۸۶ منشور حقوق شهروندی- راهبردهای ۱۷۶ و ۱۹۳ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۳ دفتر آموزش ها                      | کارکنان، اعضای هیات علمی | مسئولیت پذیری در برابر خود (کمک های اولیه- حفظ امنیت در محیط کار و مدیریت بحران و روش های مقابله با تهدیدهای محیطی ...) |
| راهبردهای ۸۱ و ۱۵۲ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد                                                                        | اعضای هیات علمی          | کارآفرینی                                                                                                               |
| راهبردهای ۱۳ و ۱۴ و ۴۱ و ۴۲ و ۹۱ و ۲۱۲ سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد- هدف ۱ و ۴ دفتر آموزش های شهروندی                  | کارکنان                  | تعاملات اجتماعی                                                                                                         |